

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

Articulus II. An Beati sint ab intrinseco impeccabiles?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

Respondet, quod actus charitatis in Christo fuerit liber & meritorius, non quatenus regulatur per lumen gloriæ, & scientiam visionis; sed quatenus regulatur lumine scientiæ infusæ: prout suo loco dicitur.
Inferes ex dictis. Necessitatem amandi Deum

in Beatis non tantum esse quoad amorem benevolentiae, sed etiam quoad amorem concupiscentiæ; Siquidem exercitium amandi DEUM; etiam ut suam beatitudinem; absque ulla admixtione molestiæ; & consequenter absque indifferentiâ Beatis representatur.

ARTICULUS II.

An Beati sint ab intrinseco impeccabiles?

SUMMARIUM.

1. Beati de potentia ordinariâ sunt impeccabiles.
2. Varietas sententiarum de potentia absolutâ.
3. Beatitudinis status ab intrinseco excludit proximam peccandi potentiam ratione summae felicitatis.
4. Inamissibilitatis.
5. Securitatibus ab omni panâ, & impossibilitate cum amissione finis ultimi.
6. Visio beatifica ab intrinseco causaliter excludit omne peccatum mortale.
7. Etiam veniale.
8. Non tantum actuale, sed etiam habituale.
9. Visio beatifica etiam formaliter excludit peccatum mortale.
10. Imò & veniale.
11. Quod extenditur etiam ad visionem transeuntem.
12. Visio beatifica formaliter excludit potentiam peccandi.
13. Disparitas, cur tristitia componi possit cum visione, non autem peccatum.
14. Exponitur modus oppositionis inter visionem & peccatum.
15. Ratio disparitatis: cur auxilium actuale non tollat potentiam peccandi, tollat verò visio.
16. Ad visionem essentialiter requiritur gratia sanctificans.
17. Compositio libertatis cum impeccabilitate.

S. I.

Astruitur sententia Thomistica.

1. Certum est, Beatos de facto nec peccare, nec secundum viam & potentiam ordinariam posse peccare, prout habetur tum ex Apoc. 21. Non intrabit in eam (civitatem celestem) aliquid coinquinatum, aut abominationem faciens, & mendacium. Is. 33. Via sancta vocabitur, & non transibit per eam pollutus. Hebr. 12. Pacem sequimini, & sanctimoniam, sine qua nemo videbit DEUM, tum ex communi doctrinâ Catholicâ, quæ purgatorium adstruit, quo residua post hanc vitam peccatorum macula deleantur, ut animæ possint in cælum recipi. Tum ex ratione S. D. petita & communi ratione beatitudinis. Beatitudo includit rectitudinem voluntatis, sed rectitudo voluntatis excludit omne peccatum: ergo etiam beatitudo excludit omne peccatum. Major inde constat, quia beatitudo est consecutio Summi Boni, & unio creaturæ rationalis cum ultimo fine, sed ista includit rectitudinem voluntatis, sine qua creatura rationalis esset deordinata ab ultimo fine. Min. pariter constat: Ex eo voluntas est & dicitur recta, quod quicquid amat, illud amat sub ordine ad debitum ultimum

finem: sed amare viam sub ordine ad verum finem ultimum, non stat cum peccato, quod essentialiter est deordinatio & aversio à debito fine ultimo: ergo rectitudo voluntatis non stat cum peccato. Quæstio superest, an ipsa exclusio peccati sit tanta, ut ab intrinseco etiam de potentia absoluta excludat omne peccatum actuale, vel habituale, vel etiam potentiam ipsam peccandi.

2. Circa quam quæstionem triplex potissimum est authorum sententia. Prima docet, Beatos extrinseco DEI favore, ipsos ad sui amorem perenniter excitantis, non autem ex intrinsecis principiis reddi simpliciter & proximè impeccabiles. Ita Scotus in 1. dist. 1. q. 4. & dist. 49. q. 6. Secunda docet, Beatos etiam ab intrinseco esse impeccabiles, cujus tamen causa non sit ipsa visio, sed amor fructivus subsequens visionem; ita ut sublato illo amore posset peccatum cum visione componi. Hanc tenet Ægidius de present. & tribuitur Capreolo, & Soto. Tertia docet, Beatos esse ab intrinseco simpliciter impeccabiles potentia tam proximâ, quàm remotâ, ex natura ipsiusmet visionis non tantum radicaliter, sed etiam formaliter repugnantis cum omni peccato tam actuâ, quàm habituali, tam mortali, quàm veniali, tam in sensu composito, quàm diviso visionis. Ita B. Thom. 3. contr. Gent. c. 62. & hic q. 4. a. 4. quem præter ejus Discipulos ex Rec. sequitur Suar. disp. 10. solut. 1. n. 9. Lorca, Martinez, alijque.

3. CONCLUSIO prima. Beati sunt proximè impeccabiles ab intrinseco & ex natura beatitudinis. Ratio est primò, Beatitudo est status omnium bonorum aggregatione completus; ac proinde quemadmodum ab intrinseco affert omnem felicitatem, & omne bonum, ita proscribit omnem miseriam, & omne malum: sed quis nescit, peccatum esse magnum imò maximum malum, miseriam & infelicitatem, cum etiam D. Augustino teste, nihil sit infelicitius felicitate peccandi: ergo Beati ex ipsius beatifici status intrinseca exigentiâ excludunt proximam peccandi potentiam: proximam, inquam; nam remota cum nil aliud sit, quàm naturalis defectibilitas, in operando consequens naturam creatam ex nihilo, adeoque defectibilem in essendo, per statum beatificum minimè tollitur. Quæ ratio non tantum probat repugnantiam peccati actualis, sed etiam habituales, nec tantum mortales, sed etiam veniales; cum non minus habituale & veniale, quàm actuale & mortale peccatum sit magnum malum, & magna miseria.

4. Secundò, Beatitudo est ab intrinseco inamissibilis, ut sequenti articulo ostendemus: ergo ab

ab intrinseco excludit omne id, per quod amitti potest: sed admissa possibilitate peccandi potest amitti beatitudo: ergo beatitudo ab intrinseco excludit possibilitatem peccandi. Subsumptum constat: quia admissa rectitudine voluntatis & perfectâ felicitate, quam beatitudo includit, eandem quoque amitti necesse est: sed per peccatum tanquam summam miseriam & voluntatis perversionem amittitur felicitas & rectitudo voluntatis: ergo.

Tertiò. Beatitudo ab intrinseco excludit omnem pœnæ metum: ergo & omnem culpam: nam reatus pœnæ presso pede culpam consequitur, unde si culpa cum statu beatifico componi potest, beatitudo ab intrinseco neque culpæ, neque pœnæ metum auferret.

Quartò. specialiter probatur de peccato mortali. Implicat simul consistere ejusdem ultimi finis adeptionem & amissionem: sed beatitudo formalis, ut dictum est, ultimi finis adeptio: peccatum verò mortale est ipsius amissio: ergo implicat simul consistere peccatum mortale cum formali beatitudine.

CONCLUSIO secunda. *Visio beatifica non tantum radicaliter & causaliter, in quantum fundat amorem fructivum, ab intrinseco excludit omne peccatum actuale, & habituale, tam mortale, quam veniale, sed etiam formaliter.*

Prima pars de radicali & causali repugnantia cum omni peccato mortali facile ostenditur: Amor beatificus intrinsecè & essentialiter excludit omne peccatum, tanquam formalis amicitia formam odibilitatis, tanquam vita mortem spirituales, tanquam concursio efficax averfionem, & directè quidem excludit peccatum actuale, indirectè verò habituale seu necessariam sequelam alterius terminativè voluntariam, ut suo loco dicitur: Sed visio beatifica ab intrinseco necessitat ad ejusmodi amorem tam quoad specificationem quam quoad exercitium juxta dicta precedenti articulo. Ergo etiam ab intrinseco necessitat radicaliter & mediatè ad exclusionem peccati.

Confirmatur Primò. Implicat gratiam sanctificantem consistere cum peccato mortali tam habituali quam actuali: Sed actus charitatis inseparabiliter conjungitur cum gratiâ sanctificantem: ergo nequit consistere cum peccato tam actuali, quam habituali.

Confirmatur secundò. Implicat voluntatem efficaciter converti in duos fines simpliciter ultimos: sed si unâ cum actu charitatis consisteret peccatum mortale sive actuale, sive habituale, converteretur voluntas efficaciter in duos fines simpliciter ultimos. Ergo.

7. Secunda pars de repugnantia causali visionis cum omni peccato veniali pariter probatur: Omne peccatum veniale includit inordinatum affectum ad creaturas, sed visio beatifica per amorem fructivum excludit omnem inordinatum affectum ad creaturas, siquidem per visionem beatificam necessitatur voluntas ad DEUM in exercitio super omnia perpetuò diligendum, & (ut loquitur S. Doctor) omnia alia sub ordine ad ipsum, sed implicat aliqua diligere in ordinatè, & tamen diligere sub ordine ad DEUM.

Neque existimes hinc tantum probari repugnantiam cum peccato veniali actuali, non item cum habituali, seu macula per peccatum veniale relicta. Contra enim est, quòd macula peccati venialis juxta ea, quæ dicemus in Traç. de peccatis, formaliter consistit in privatione extensivi fervoris charitatis, quâ nempe habitus charitatis propter inordinatam adhesionem ad res creatas à peccatis venialibus relictam circa illorum objecta est minus expeditus ad eliciendos vel impendendos actus virtuosos. Sed ista privatio extensivi fervoris repugnat cum beatificâ visione: ergo. Min. probatur. Nam visio beatifica sicuti representat DEUM ut Summum Bonum super omnia appetibile, ita etiam determinat voluntatem ad omnia alia &c. DEUM amandum propter DEUM, sive ut loquitur S. Doctor sub ordine istius summi finis: Atqui ista determinatio formaliter excludit omne impedimentum inordinatæ adhesionis ad res creatas, adeoque omnem extensivam tepiditatem charitatis.

Tertia pars est, quòd visio beatifica etiam præscindendo ab amore formaliter excludit omne peccatum. Ita sentit Isidorus lib. 1. de summo bono c. 12. dicens: *Quamvis Beati sui maiestatis naturâ, non tamen sinit eos contemplatio manari divina.* Et Anselmus noster de casu diab. c. 7. *Angeli boni sunt adepti quidquid potuerunt velle, nec plus vident, quam plus velle possunt, & idèo peccare non possunt.* Ratio de peccato mortali est primò, quòd implicet, adeptionem & possessionem ultimi finis simul consistere cum ejus amissione: sed visio beatifica formaliter est ultimi finis adeptio & possessio: ex opposito peccatum mortale est essentialiter ejus amissio: ergo visio beatifica formaliter excludit omne peccatum mortale.

Ratio est secundò, quòd peccatum mortale sit mors animæ causaliter, si est actuale; formaliter si est habituale, visio verò beatifica *vita æterna*. Illud extinguit omnem supernaturalem Dei similitudinem; ista efficit simillimum ac penè divinum: *cum enim apparuerit, similes ei erunt, quoniam videbimus eum, sicuti est;* illud includat distortam voluntatis inclinationem in bonum creatum & amorem sui, hæc radicaliter contineat & essentialiter inclinet in ordinatissimum amorem DEI. Illud evertit totum ordinem supernaturalem gratiæ & charitatis; illa essentialiter pertineat ad ordinem supernaturalem ac præsuppositivè includat gratiam sanctificantem: unde etiam vocatur gratia consummata: nam assimilatio creaturæ rationalis cum DEO, & participatio secundum perfectissimam operationem vitæ intelligibilis, non tantum essentialiter præsupponit participationem virtutis proximæ intellectivæ sed etiam radicalis, quæ est gratia sanctificans. Sed per visionem creaturæ rationalis DEO assimilatur secundum perfectissimam operationem vitæ supernaturaliter intellectualis. Ergo.

Ratio est tertio, quòd sit impossibile, ut Deus hominem admittat ad visionem suæ essentia, quin ipsum diligat, sicuti eidem peccatus: nam primò si divinæ suæ amicitia argumentum Christus posuit Divinorum mysteriorum communicationem,

tionem. Joana. 15. *Jam vos dixi amicos, quia quacunq[ue] audivi à patre meo, nota feci vobis.* Quanto maius argumentum amicitia est manifestare seipsum, intimamque essentiam inspiciendam non tantum offerre, sed intellectui videntis intelligibili unione conjungere? *Secundum.*

DEUS diligit justum effectivè, ipsi communicando jus ad hereditatem; ergo etiam tribuendo ipsam hereditatem visionis aeternae. *Tertio:* est visio non sit ipsa forma amicitiae & charitatis, tamen illam radicaliter continet, & ita voluntatem reddit inclinamam, & dispositam ad amandum DEUM, ut sine miraculo extraordinariae potentiae voluntas ab amore diverti non possit; sed ejusmodi amor radicalis non stat sine dilectione DEI. DEUS enim diligentes se diligit, & prior diligit. Jam verò DEUS diligit respiciendo bonitatem h. e. gratiam gratum facientem & destructivam omnis peccati habitus: ergo hoc ipso, quod homo etiam constitutus in peccato admitteretur ad visionem Divinae essentiae, destrueretur omnis macula peccati habitus.

Ratio est quartò, universaliter probans de omni peccato etiam veniali: Omne peccatum includit practicum errorem, & defectuosum dictamen rationis, ut suppono ex Tract. de pecc. Sed visio beatifica formaliter excludit omnem errorem practicum & dictamen defectuosum, ac practicum inactionem alicujus objecti inordinabilis in DEUM; siquidem est per essentiam infalsificabilis, & formaliter determinat voluntatem ad DEUM super omnia perpetuò diligendum, & omnia propter ipsum.

Ratio est quintò, Quod si visio per absolutam potentiam stare cum peccato, deberet DEUS miraculosè conservare peccatum, sicque conservatio (quod tamen nec in fieri, nec in conservari potest dependere à DEO) ipsi ut auctori specialiter adhiberetur, quod est absurdissimum.

Inferes ex dictis, etiam visionem tantummodo transeuntes communicatam, repugnare cum omni peccato tam actuali, quam habituali: nam & ista, cum repraesentet DEUM ut Summum Bonum, hic & nunc practice amabile super omnia, sitque efficax consecutio finis ultimi, adeò est mediata, & virtualis retractio omnis cujuscuq[ue] peccati: neque, ut dictum, potest absque gratià homini communicari.

Neque obstat, quod juxta doctrinam D. Th. visio transiens non destruat habituale donum fidei: nam habitus fidei, cum sit entitas positiva, non destruitur nisi per habitum positivum, aut actum inductivum habitus oppositi, qualis non est lumen & visio transiens: at verò habituale peccatum, ut dicemus in *Disp. de vit. & pec.* est moralis & voluntaria privatio gratiae, quam visio, seu virtualis & radicalis retractio peccati, essentialiter supponens gratiam sanctificantem, mediata saltem expellit.

CONCLUSIO tertia. *Visio beatifica formaliter ab intrinseco excludit proximam potentiam peccandi.*

Ratio est potentia proxima peccandi essentialiter fundatur in indifferentia iudicii proponentis

aliquod objectum amabile etiam neglecto ordine debiti finis ultimi: sed visio beatifica essentialiter repugnat cum tali indifferentia iudicii, Ergò. Majorem suppono ex dicendis de libertate. Min. probatur ex sup. art. quia clara DEI visio DEUM repraesentat & iudicat Summum Bonum etiam in exercitio super omnia amabile, & quidquid attingit, attingit sub ordine ad istum ultimum finem: sed ejusmodi iudicium excludit praedictam indifferentiam ergò.

Confirmatur ex haecenus dictis. Ubi est intrinseca repugnantia peccandi, ibi non est proxima potentia peccandi; sed visio beatifica affert intrinsecam repugnantiam peccandi, ergò tollit proximam potentiam peccandi.

§. II.

Solvuntur objectiones.

Obijcies primò, Quamvis actualis tristitia repugnet cum statu beatifico, tamen per absolutam potentiam fuit conjuncta in Entitate Christi, ergò tamen per se repugnet actuale peccatum cum statu beatifico, tamen per absolutam DEI potentiam conjungi poterit.

Respond. nego consequentiam: quia dolor & tristitia repugnant beatitudini integrali in aliqua sua perfectione accidentali: peccatum verò repugnat beatitudini formali & essentiali, quatenus est inamissibilis adeptio Summi Boni eundem repraesentans & iudicans amabilem appetitativè super omnia.

Obijcies secundò, Si visio non posset per absolutam potentiam conjungi cum peccato: tunc esset inter utrumque oppositio: sed non est: ergò. Min. probatur. Nam primò visio & peccatum sunt in diversis subjectis, visio nimirum in intellectu; & peccatum, si sit actuale, in voluntate; si habituale, in ipsa substantia animae. Secundò peccato tanquam privationi gratiae non opponitur nisi gratia sanctificans; ergò si DEUS elevans hominem in peccato existentem ad beatificam visionem nollet infundere gratiam sanctificantem, remaneret in peccato habituali: privationes verò non destruerentur nisi per formam oppositam.

Respond. nego min. & ad 1. probationem distingo antecedens. Sunt in diversis subjectis quoad aliquam rationem concedo, quoad omnem nego. Ergò visio beatifica non opponitur formaliter peccato quoad omnem rationem in se, vel in peccato repertam, concedo: Quoad aliquam, nego. Itaque visio beatifica formaliter directè opponitur peccato, quatenus istud includit erroneum & defectuosum dictamen rationis, secundum quod est in eodem subjecto proximo, in quo est visio: quatenus verò peccatum dicit formalem & malitiosam conversionem voluntatis in bonum commutabile, sic opponitur indirectè & causaliter, determinando videlicet voluntatem ad perenne exercitium amoris DEI super omnia. Rursus peccato habituali formaliter directè non opponitur, ut est actus intellectus sed ut est formaliter perfecta vita supernaturalis, praesuppositivè & essentialiter connotans gratiam sanctificantem tanquam vitam radicalem in substantia animae. Unde patet Respon-

responsio ad secundam probationem. Nam concessio antecedente nego consequentiam: eo quod visio beatifica ipsam gratiam vitam ex natura rei exigit, tanquam essentiali sui radicem.

15. Objicies tertio: Non obstante, quod actuale auxilium gratia sit impossibile cum actu odii, nihilominus stat cum ipso potentia ad odium: dicendum ergo etiam, non obstante quod visio beatifica sit intrinsece impossibilis cum peccato, non ideo destruit potentiam peccandi.

Respondeo negando consequentiam; non enim adaequata ratio, cur visio ab intrinseco tollat potentiam peccandi, est ejus impossibilitas cum peccato, sed quia formaliter tollit omnem errorem practicum, & indifferentiam iudicii representantis aliquod objectum amplectendum, quod sit irreferribile in DEUM. Econtra auxilium efficax non tollit istam indifferentiam iudicii, sed eadem relicta voluntatis libertatem modo liberæ naturæ consentaneo in actum redigit.

16. Objicies quarto. Non videtur impossibile, ut gratia habitualis suppleatur per auxilium actuale sicut actus fidei, quamvis sit vitalis vitalitate supernaturali, tamen potest elici à peccatore, in quo desinente gratia manet fides: demus ergo, quod DEUS per auxilium actuale intellectum peccatoris elevet ad sui visionem, macula peccati remanebit cum visione; quippe quæ non tollitur nisi per formam oppositam gratiæ sanctificantis, quam in hoc casu abesse supponimus.

Respondeo: visionem quantumvis transeuntem essentialiter præsupponere vitam gratiæ sanctificantis, quia est operatio perfectissima & ultima actualitas vitæ intellectualis supernaturalis, præsupponens unionem essentiali divinæ cum

intellectu Beati, eundem sub ratione speciei intelligibilis completis in actu primo, & determinantis ad actum secundum visionis: quæ cuncta supponunt naturam Beati per gratiam sanctificantem jam collocatam radicaliter in gradu & statu vitæ intellectualis supernaturalis, & participativæ divinæ. Infantia de fide non est ad rem; quia fides, tanquam prima inchoatio & remota dispositio ad vitam inchoativè divinam, potest esse inchoativè tantum ideoque imperfectè vitalis vitæ supernaturali: dum contra visio seu consummata perfectio vitæ supernaturalis debet esse perfectè & consummativè vitalis.

Objicies quinto. Si DEUS potest Beati injungere præceptum de aliquo actu (v. g. custodia hominis) liberè implendo, tunc Beatus potest peccare: sed DEUS hoc potest: ergo & Beatus potest peccare. Sequela probatur. In illâ hypothesi, quæ Beatus ex divino præcepto liberè custodiret hominem, posset etiam non custodire, sed non custodiendo peccaret, ergo posset peccare.

Respondeo: admittens possibilitate talis præcepti, nego sequelam; ad cuius probationem vel nego consequentiam, quia fit transitus à sensu diviso posito in majori, ad sensum compositum in minori. Vel distinguo maj. posset non custodire tò non custodire accipiendo præcivè & pro sensu diviso præcepti, concedo: accipiendo privativè, neg. maj. Sed non custodiendo peccaret, accipiendo non custodiam privativè & pro sensu composito præcepti, concedo, accipiendo præcivè & pro sensu diviso præcepti, nego min. & consequentiam. Sed de hoc ex instituto in Tract. de Incarnatione, ubi de merito & impeccabilitate Christi agitur.

ARTICULUS III.

An Beatitudo sit ab intrinseco inamissibilis?

SUMMARI A.

1. Doctrina fidei contra Origenem.
2. Visionis intrinseca inamissibilitatis deducitur ex eius virtute satiatiavâ.
3. Et iudicativa.
4. Quomodo differant visio perpetua, & non perpetua.
5. Visioni non repugnat anxietas circa partem beatitudinis accidentalem; bene circa essentialem.
6. Visio beatifica debet per se & non ratione alicujus extrinseci satiari appetitum.
7. An ex inamissibilitate sequatur indestruibilitas visionis?
8. Responsio quorundam de physica indestruibilitate.
9. Impugnatur.
10. De essentia visionis est, ut videat se duraturum in æternum.
11. Perpetuitas est prædicatum essentiali Beatitudinis.
12. Denominatio beatitudinis contingenter prædicatur de creaturâ.
13. Responsio ad difficultatem.
14. Instantia depellitur.

15. Iudicium virtuale visionis est inamissibile.
16. Necessitate consequenti DEUS Visionem beatificam tenetur conservare in æternum.
17. Alicujus creaturæ visio in divinâ essentia est necessaria.

§. I.

Adstruitur inamissibilitas intrinseca.

PERPETUITATEM & INAMISSIBILITATEM beatitudinis fides docet declarata in Concil. Lateran. c. firmiter. de Sum. Trin. contra Origenem lib. I. periarth. c. 5. affirmantem, nec damnatorum supplicia, nec beatorum præmia æternum duratura. Illam perspicuis verbis tradit S. Script. cum Math. 25. Jo. 22. Petr. 5. appellat vitam æternam gaudium, quod nemo tollet à nobis, hereditatem, & coronam incorruptibilem, incommutatam, inmarcescibilem. Nullo enim modo inquit August. 15. de Trin. c. 8. esse poterit vita veraciter beata, nisi fuerit sempiterna. Verum ut prius de impeccabilitate, ita nunc controvertitur